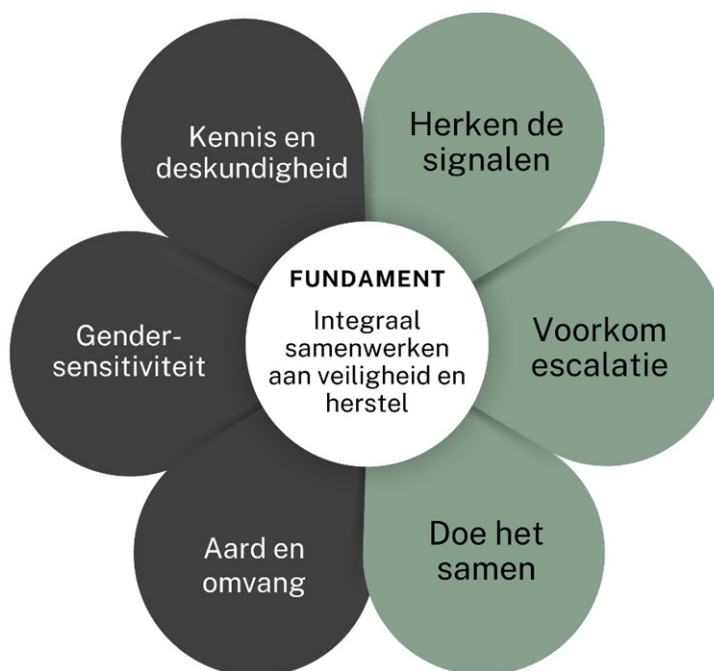

**Gemeente
Haarlem**

Tussenrapportage 2025

Femicide staat nooit op zichzelf

8 december 2025
Cathalijn van Langevelde
MO

Inhoudsopgave

1.	Tussenrapportage 2025 Femicide staat nooit op zichzelf	3
1.1	VERBETERLIJN 1: Herken de signalen patronen eerder en beter in beeld	3
1.1.1	Resultaat op actie 1 Bewustwordingscampagne voor alle inwoners in Haarlem	3
1.1.2	Resultaat op actie 2. Veiligheids- en risicobeoordeling beter benutten bij gezamenlijke beoordeling van risico's en in te zetten interventies	4
1.2	VERBETERLIJN 2: Voorkom escalatie versterken van hulp en bescherming	5
1.2.1	Resultaat op actie 3. Versterken aanbod voor plegers in het vrijwillig en strafrechtelijke kader	5
1.2.2	Resultaat op actie 4. Verbeter inzet van veiligheidsplan na opleggen van tijdelijke huisverbod	5
1.2.3	Resultaat op actie 5. Versterk bescherming van slachtoffers	6
1.3	VERBETERLIJN 3: doe het samen verbeter de gezamenlijke aanpak op zorg en veiligheid	6
1.3.1	Resultaat op actie 6. Versterk de vroegtijdige afstemming bij samenloop zorg - straf	6
1.4	RANDVOORWAARDE 1. Inzicht in aard en omvang	7
1.5	RANDVOORWAARDE 2. Gendersensitiviteit	7
1.6	RANDVOORWAARDE 3. Kennis en deskundigheid	7

1. Tussenrapportage 2025

Op 10 april 2025 heeft het college van burgemeester en wethouders het plan van aanpak 'Femicide staat nooit op zichzelf' vastgesteld. Deze tussenrapportage informeert over de voortgang van de uitvoering in de periode na vaststelling tot 8 december 2025. Het plan van aanpak kent drie verbeterlijnen met samen zes acties en drie randvoorwaarden waaraan gemeenten en betrokken partners werken.

Alle kernpartner (politie, Veilig Thuis (VT), Reclassering en Blijf Groep) zijn vertegenwoordigd in het kernteam, dat samen de uitvoering van het plan heeft opgepakt. Er is de afgelopen maanden gewerkt aan alle zes acties. Iedere actie kent wel zijn eigen tempo. De tussenrapportage beschrijft welke stappen er zijn gezet en wat de voorlopige resultaten daarbij zijn. Elk hoofdstuk over een van de verbeterlijnen wordt afgesloten met de verbeteracties die voor 2026 staan gepland. In de laatste paragraaf worden de (landelijke) resultaten die voor de randvoorwaarden voor een effectieve aanpak Haarlem gelden benoemd.

1.1 VERBETERLIJN 1: Herken de signalen | patronen eerder en beter in beeld

1.1.1 Bewustwordingscampagne voor alle inwoners in Haarlem

Op 24 november jl. is de bewustwordingscampagne 'Herken de signalen' gestart. Deze campagne vraagt aandacht voor de tien signalen die op femicide kunnen wijzen. Doel is dat inwoners deze signalen (ook wel rode vlaggen genoemd) eerder en beter gaan herkennen. De campagne roep via posters en social media inwoners op om in actie te komen bij deze signalen. Op de bijbehorende website www.voorkomvrouwenmoord.nl wordt een handelingsperspectief geboden en achtergrondinformatie gedeeld. Dat kan gaan over: hoe ga je het gesprek aan, waar vraag je (anoniem) om advies of wanneer doe je een melding.

Via een toolkit zijn communicatiemiddelen beschikbaar voor onze samenwerkingspartners. De campagne is zo ingericht dat er goed gemonitord wordt wat het bereik is.

De bewustwordingscampagne is samen met de kernpartners ontwikkeld. Tijdens de voorbereiding van de Haarlemse campagne is besloten te wachten tot de landelijke campagne van het ministerie van Justitie 'Waar ben je?' was afgerond. Qua timing is aangesloten bij Orange the World, de wereldwijde campagne tegen geweld tegen vrouwen, van 25 november tot 10 december.

Naast de bewustwordingscampagne is een set gesprekskaarten gemaakt. Hiermee kunnen allereerst professionals met elkaar in gesprek over de tien signalen (rode vlaggen) die op intieme terreur kunnen wijzen. Vragen als wanneer is/wordt een signaal een gevaarlijk signaal (een rode vlag)? En wat kan je dan doen? De kaarten bevatten ook handvatten voor hoe je het gesprek hierover aan kunt gaan.

Blijf Groep, Veilig Thuis, politie en Reclassering Nederland zijn voorbereid op meer verzoeken om advies en ondersteuning naar aanleiding van deze campagne.

Wat zijn de vervolgacties voor 2026

In het eerste kwartaal van 2026 wordt gezamenlijk teruggekeken op de campagne en het bereik, onder meer op basis van reacties en ontwikkelingen in ondersteuningsvragen. Op grond van deze resultaten wordt uitgewerkt hoe de campagne een vervolg gaat krijgen in 2026. Vraag hierbij is onder meer of er extra acties nodig zijn voor specifieke doelgroepen.

Ook de eerste ervaringen met de set gesprekskaarten zijn onderdeel van de evaluatie. Wat zijn de eerste ervaringen? Is deze set zo ook bruikbaar voor het middelbaar onderwijs? Of zijn daar nog aanpassingen voor nodig?

Bij de herhaling van de bewustwordingscampagne is de verwachting dat de hele regio Kennemerland aanhaakt. Lessen uit de eerste campagne-ervaringen zijn input voor een strategisch communicatieplan voor een langere termijn.

1.1.2 Veiligheids- en risicobeoordeling beter benutten bij gezamenlijke beoordeling van risico's en in te zetten interventies

Verbeteren veiligheids- en risicobeoordeling

Politie, Veilig Thuis, Blijf Groep en Reclassering Nederland hebben geïnventariseerd welke verschillende veiligheids- en risicotaxatie instrumenten zij gebruiken en wat daarmee in beeld wordt gebracht. Nu is duidelijk welke informatie bij welke organisatie in beeld is en hoe feiten geregistreerd staan. Elke kernpartner heeft vanuit de moederorganisatie richtlijnen over het gebruik van het 'eigen' instrument. Zo mag de politie alleen de eindscore van het SASH-formulier (SASH staat voor Screening Assessment for Stalking and Harassment), delen met andere partners. Het instrument van de Reclassering is als enige vanuit het perspectief van de pleger opgesteld.

Op basis van de analyse is geconcludeerd dat van het delen van signalen én feiten met elkaar tot het komen van het herkennen van patronen nog geen eenvoudig proces is. De kernpartners merken wel dat elkaar vaker spreken de drempel heeft verlaagd om contact met elkaar op te nemen en waar mogelijk informatie te delen. Waar de directe veiligheid van de vrouw en/of kinderen in gevaar is, is er veel meer mogelijk voor een gezamenlijk plan of interventie dan professionals soms denken. Vervolgstep is om nu in de praktijk meer samen te kijken (met slachtoffer(s)) wanneer er in het kader van de directe veiligheid, veiligheidsafspraken met een veiligheidsplan moet komen. En samen moet het worden uitgevoerd en gemonitord. Hier zijn nadere (werk)afspraken voor nodig.

Signalen van intieme terreur en gescheiden gesprekken voeren

We constateren op basis van de analyse dat bij vermoedens van intieme terreur de kernpartners maar ook de andere samenwerkingspartners vaker en eerder moeten kiezen voor een afzonderlijk gesprek met beide volwassenen of ouders. Er mag niet standaard vanuit worden gegaan dat er sprake is van een gelijkwaardige relatie waarin beide volwassenen de ruimte voelen om te vertellen wat er thuis of in de relatie speelt. Deze conclusie nemen alle kernpartners mee richting hun eigen organisaties en de samenwerkingspartners om te implementeren. Bij deze gesprekken hoort ook dat de pleger vaker en eerder moet worden aangesproken op zijn (mogelijk) strafbare gedrag en de gevolgen daarvan voor de (ex-)partner en de betrokken kinderen.

Landelijk is een instrument in ontwikkeling (maar nog niet gereed) dat alle kernpartners kunnen gaan gebruiken voor het herkennen van het patroon bij intieme terreur. Dit is een actie uit het landelijke plan van aanpak Stop femicide!¹ dat in onze lokale uitvoering kan gaan versterken.

¹ Stop femicide! | Rapport | Rijksoverheid.nl

Wat is de vervolgactie voor 2026

Het borgen van samenwerkingsafspraken om bij vermoedens van intieme terreur een gezamenlijk inventarisatie en risicobeoordeling uit te voeren en veiligheidsafspraken met een veiligheidsplan te maken en uit te voeren.

Conclusie

In het herkennen van de signalen en patronen beter in beeld krijgen worden goede stappen gezet. Aan het versterken van de bewustwording en het herkennen van de signalen is lokaal maar ook landelijk in 2025 veel bereikt.

1.2 VERBETERLIJN 2: Voorkom escalatie | versterken van hulp en bescherming

1.2.1 Versterken aanbod voor plegers in het vrijwillig en strafrechtelijke kader

De kernpartners hebben samen in beeld gekregen welk aanbod in het strafrechtelijk kader er nu beschikbaar is voor plegers en daders in onze regio. Daarbij worden ook de resultaten van het landelijke onderzoek naar het effectief inzetten van BORG, een trainingsaanbod van de Reclassering betrokken. Op basis van deze inzichten wordt de plegersaanpak versterkt. Ondertussen zijn Blijf Groep en de Reclassering in gesprek over een mogelijk groepsaanbod voor plegers in het vrijwillig kader.

1.2.2 Verbeter inzet van veiligheidsplan na opleggen van tijdelijke huisverbod

Gezien het laag aantal opgelegde tijdelijke huisverboden (THV's) in onze regio, wat overigens ook het landelijk beeld is, is er besloten om eerst met alle betrokken partijen een regionaal evaluatie van onze uitvoering van deze bestuurlijk maatregel uit te voeren. Vragen bij deze evaluatie waren: wat gaat er goed en wat kan er beter? En welke afspraken zijn hiervoor nodig?

De evaluatie is gezamenlijk uitgevoerd door alle betrokken partijen: regiogemeenten, de Reclassering, de crisisdienst van Veilig Thuis en de politie. Er is een top drie van verbeteracties opgesteld die in 2026 gerealiseerd moeten zijn. Op nummer één staat dat de betrokken partijen samen onderzoeken hoe en wanneer het tijdelijke huisverbod preventief kan worden ingezet.

Wat zijn de vervolgacties voor 2026

In aansluiting daarop starten de kernpartners in 2026 in Haarlem met de inzet van het veiligheidsplan na het opleggen van tijdelijk huisverbod. Doelstelling is dat gerichte ondersteuning bij de uitvoering van dit veiligheidsplan nazorg op maat wordt geboden om escalatie te voorkomen. Een deel van de kernpartners is lid van de landelijke klankbordgroep voor de uitvoering van de vier pilots rondom het tijdelijk huisverbod. Deze pilots gaan nieuwe werkwijzen beproeven en input leveren voor de nieuwe leidende principes voor de uitvoering van de THV's. De start van deze landelijkere pilots is vertraagd. Deze starten in kwartaal van 2026.

1.2.3 Versterk bescherming van slachtoffers

Het regionaal netwerk zorg en straf (RNZS) waarnaast het OM, de politie, de Raad voor de Kinderbescherming, de Reclassering en Veilig Thuis in vertegenwoordigd zijn, werken aan een routekaart voor stalkingszaken en intieme terreur.

Vrouwenopvang

Er is de afgelopen periode hard gewerkt aan het bevorderen van de uitstroom van vrouwen met en zonder kinderen uit de Vrouwenopvang. De wachtlijst is in 2025 teruggebracht van 27 naar 11 vrouwen. Door stringenter te sturen op uitstroom uit de opvang is het aantal vrouwen dat te lang in de opvang wacht op uitstroom teruggebracht naar één vrouw in Haarlem. Hiervoor is blijvende inzet nodig.

Ambulant tenzij

Het aantal vrouwen dat gebruik maakt van Aware (Aware staat voor Abused Womens' Active Response Emergency) is gestegen. Ewordt hier niet gewerkt met een wachtlijst op of maximaal aantal aansluitingen. Blijf Groep biedt een groepsaanbod in Haarlem aan, waar vrouwen zeer positief over zijn.

Het aantal inwoners dat gebruik maakt van dit ambulante aanbod is gestegen; Blijf Groep heeft specialistische kennis en ervaring van complexe cases waar huiselijk geweld speelt.

Wat zijn de vervolgacties voor 2026

Vanaf 2026 krijgen alle centrumgemeenten structureel samen 12 miljoen om het aantal vrouwenopvangplekken te vergroten en zo druk op de vrouwenopvang te verlichten. De plannen om dit geld goed in te zetten voor uitbreiding van meer plekken wordt uitgewerkt. In het eerste kwartaal van 2026 verwachten we dat de eerste paal voor de nieuwbouwlocatie voor de vrouwenopvang de grond in gaat. De planning is dat de nieuwe locatie begin 2028 in gebruik genomen kan worden.

Slachtofferdevice

Vanuit het landelijk plan Stop Femicide! is er hard gewerkt aan het landelijk uitrollen van het slachtofferdevice. Dit device is een goede aanvulling op Aware. En zal gefaseerd worden ingevoerd in heel Nederland. Omdat het hier gaat om een slachtofferdevice waarbij pleger een strafblad moet hebben en op grond daarvan een enkelband moet worden opgelegd, is de samenwerking met het Openbaar Ministerie en de Reclassering een belangrijke voorwaarde.

Conclusie bij verbeterlijn 2.

Met de eerste stappen bij bovenstaande acties wordt aan het doel om in samenhang met de ander verbeterlijnen passende hulp en bescherming te bieden aan zowel slachtoffers als plegers gewerkt. De kernpartners blijven de landelijke ontwikkelingen goed volgen om te kijken waar en wanneer zij met goede voorbeelden lokaal (en regionaal) aan de slag kunnen.

1.3 VERBETERLIJN 3: doe het samen | verbeter de gezamenlijke aanpak op zorg en veiligheid

1.3.1 Versterk de vroegtijdige afstemming bij samenloop zorg - straf

In 2025 is het voorstel voorbereid (inclusief financiële consequenties) om de drie Veilig Thuisorganisaties gezamenlijk (weer) te laten aansluiten bij ZSM (Zorgvuldig, Snel en Maatwerk). Deelname van Veilig Thuis aan ZSM zorgt voor snellere en betere afstemming tussen zorg en straf. Huidige deelnemers in onze politie-eenheid Noord-Holland aan ZSM zijn: de politie, Openbaar Ministerie, de drie reclasseringsorganisaties, Slachtofferhulp Nederland, Raad voor de kinderscherming en HALT.

De wettelijke taken van Veilig Thuis: zorgen voor veiligheidsbeoordeling, veiligheidsmaatregelen en veiligheidsafspraken, komen in deze rol op ZSM tot zijn recht. Omdat de deelname van Veilig Thuis

aan ZSM zorgt dat er nog meer op maat afspraken gemaakt worden met de pleger en slachtoffer(s) door de belangrijke kernpartners op zorg en straf.

Wat zijn de vervolgacties voor 2026

De verwachting is dat in 2026 VT Kennemerland weer gaat aansluiten bij ZSM en dat daarmee één van de vier afstemmingsmomenten van Veiligheid Voorop formeel geregeld is.

In de regio is er de wens om structureel afspraken te maken zodat (ad hoc) een actieoverleg bij dreigend gevaar waaronder intieme terreur kan worden georganiseerd.

Conclusie bij verbeterlijn 3.

De eerste stappen voor een effectieve aanpak door integraal samen te werken vanuit de verschillende domeinen zijn gezet.

1.4 RANDVOORWAARDE 1. Inzicht in aard en omvang

Meer inzicht in aard en omvang van femicide in Nederland is heel belangrijk. Gelukkig zijn er meer cijfers beschikbaar gekomen dit jaar. Het CBS houdt tegenwoordig cijfers bij.

Dit jaar is ook de Femicide Monitor² gestart. Deze monitor is gestart door professor Marieke van Liem, hoogleraar Veiligheid met geld dat via een crowd funding bij elkaar gebracht werd. Deze monitor analyseert alle moorden van vrouwen sinds 2014 op landelijk niveau. Daarnaast worden bij niet fatale zaken de risico's en signalen geanalyseerd zodat er meer inzicht komt over wat er voorafgaat aan femicide.

1.5 RANDVOORWAARDE 2. Gendersensitiviteit

Aandacht geven aan het feit dat gender een hele belangrijke factor is bij huiselijk geweld en vooral bij intieme terreur en femicide oftewel vrouwenmoord is heel essentieel. Het doel om te komen tot gendersensitiviteit moet structureel in de aanpak worden ingebed en dat vraagt nog veel kennisdeling met onze samenwerkingspartners.

Augeo heeft met betrokken partners een [digitale special](#) inclusief [animatie](#) over de rol van gender bij partnergeweld uitgewerkt. De special gaat in op hoe beelden, opvattingen en verwachtingen die we hebben van mannelijkheid en vrouwelijkheid een rol spelen bij het feit dat huiselijk geweld ontstaat en blijft bestaan. Ook beschrijft de special hoe professionals hier rekening mee kunnen houden.

1.6 RANDVOORWAARDE 3. Kennis en deskundigheid

Het landelijke plan van aanpak Stop femicide! bevat een aantal belangrijke landelijke acties gericht op diverse onderdelen van de brede aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling tussen de verschillende domeinen sociaal, jeugd en veiligheid die nog niet afgerond zijn. Daarnaast zien we dat het belangrijk is dat alle samenwerkingspartners en alle kernpartners zelf binnen hun opleidingsprogramma aandacht hebben voor deze kennis en deskundigheidsbevordering. Dit is onderdeel van het Regionale Koersplan Aanpak Huiselijk Geweld en Kindermishandeling.

² De Nederlandse Femicide Monitor - Universiteit Leiden

Dit is een uitgave van gemeente Haarlem,
8 december 2025

Tekst: Cathalijn van Langevelde

Postbus 511
2003 PB Haarlem
Tel. 14 023

haarlem.nl